

Y Diarebio.

Cambrac.

Byll pop pethae

boddiono

Abyll patop i gy-

dradd

Achos bychan

dato blunder

Achos eb achos o honato

Achtoyn rac achtoyn racddo

Achtoyno eb achos gwnelet

achos iddo

Achwanekit metyl motorait

Achob maes mator a dygbar

Achtyth dicit eb achos

Achil deddydd yn ddiddos

Achau behyr yn gan gath

Achwaen mab ac llwyoch achid

adwaen aei car

Achtyr cae anghwllnon

Achwar cupydd am maui

Achyd pop hie trisioch

Addato mator, a rodd bechan

Addato maen, addato map

Al. 111

Addato

Edifor Cybydd

- .. Addawo nec a bona ynfyd yn lla-
- Addewit gwraic, odit yw (wen
- .. Addas i bawp i gydradd
- .. Adduc yz hpyd it maes mavor
- .. Addilcychith bap ddybolul, ef ai
- cais ddybollun
- Addef, a dau. A ddwello i gwr
- Addued angau i hen ^{torre i ben.}
- .. Addunet herwr, hirnog
- .. Aeli chware, gaded i groengar-
- tref
- .. Aeli ddadlau eb neges, a ddawo a
- neges adref.
- Aerwy kym buwch.
- .. Afiach pop trwm galon
- .. Afieithus pop mamaeth
- .. Aflauar pop tabwedoc
- Affwypdianus pop diriait
- .. Aflednais pop gwylt
- .. Aflan dwplaw diabogswyth
- .. Aflan genau anudonol
- .. Afrwydd pop dyris
- .. Abo amyl i bara, dan gany aed
- i laetha

Adeligio hylachos Abo
cymrodod hyl iawn
Adailio melen i fola mofur

Al bo amyl ei beibion, bid toact
goluddion.

Al bo amyl i bel, troed yn ei ywod

Al bo trechaf, treisiet. *A fo gwanma*

Al bo nesaf i'r ecclwys, pellafo *gwacdded.*
y'worth paradwys.

Al bo'da gan Dew ys dic

Al bo marw ny'ochelir

Al bo marw er byg both a baw y
antreget

Al bynno clod, bid barw

Al bynno Dew, a bydd

Alfol, nyd doeth ymryson

Al gwyno kwyn by chan, kwyn

mawr a ddarogan. *A gafodd y dyn
a gafodd y daf.*

Al gatwer, a gair worth rait

Al grea'r bran bawr, a grea'r

bran bechan. *A garo'r byd aed i'r bent.*

Al gymero dysc, catwet

Al gynuller ar gefyn march ma-

len, dan ei dor ydd a

Al lygrodd Dew, a lygrodd dyn.

Allan o olwoc, allan o beddwl.

Al meu pop annwybot

Amrafaelus

— Amrafaelus pop ymladdgar
 Amgeledd y ki am y cwod halen
 Am gwmp hen, y chwardd gwa-
 eng was.

Ammod a dyz deued
 Ammod ad dyz kyfreith
 Amica a bydd can babob
 Am caro i, caret by-ci

*Amllwch fôr
 ar farch
 gwynn.*

Ammaerwy diriait, dyt anian
 Amllwch pawp bai, lle ny charet.
 Amllaf yw'r cwrwof tra bitler
 Ambraint, pop tor deuot

Amparat pop anallu
 Amheuthun pop dieithybwyt
 Amser ys ydd i bop peth
 Amser i bwyd, amser i lochwyd

— Alancaith gustoddiwyd taylor yn
 hy i gyllydd

Alafus pop drygboesawc
 Alnoc dy ci, ac na ret canto
 Alnoc ci y cell egozet
 Alhydyn pop afrywyoc
 Alhappus pop troch
 Alhael pop cupydd

Almboyl

A ddwyco W a ddwg a fo mwy
A fo diriaid ar fo diriaid fydd
ar dir

William
Jones

Afrad pob afraid

A gair Du yn uchaf

John

A gylfodol a golles ni co

William

Allwedd calon Cwrt da

William

Anghall maldall a dwyllir

John

Angel pen ffordd a diawl cil pen

Angon a ddylg i hon wdog

Anghymmon pob ffol

Anhydorus pob ofnog

Annoet, Aithrig si dafod

Anwydog chwannog i dan

A ogano a ogonir

Anharodd dwyn dyn oddiar ei dylwgrth

Anharodd bysny henfarch o ryggr

A fo digoriedd a fydd digoriedd

A fo rhyddigwylld ni bydd byth digoriedd

Agaror neu a gasaer a garffyddir o beth

John Wiliam

Arif dan a wna: frag matus .
Ar ni wano' n dechad ni wano .
yn gipyll

Arif dan a wna: frag matus .
Ardd cyd bych

Ardd cyn ni bych

Ar y diwedd y maw barna

Ar glwydd gwân gwao oi wâs

Ar glwydd pawb ar oi iddo

Ar ni ocholo'r mwg ni ochol

si ddrwg si hwn
Ar ni oddlofo quas bid was iddo;

Ar ni phortho ei gath porthed si

Cygod

Ar ni roddo a gare ni chaff a

ddymuno.

Arif lân diogel si phorthon

Aras dir aiddyn

Ar il rhodio pob lle hawddfydi gortho

Ar ddwello'r peth a fyfrio a ghyfo beth nis

myfrio

111
Athol araf gan ddygedig.
Athro pawb yn ei dy.
Athrodwaith o gerffigen.

Aegrim pawb nis gwybydd.
A wnel ddwy ymogledd.
A wnel mowr ddwy ar ydd mowllw.
A wnel rhyll ef a ddyllw.
A wdd a ddyr si wddw.

Bai arwrach dorri oi chun
Bo amlaf for buguiliid
gwathafydd deffir

Bo hynaf for dyn gwathafydd
oi buguiliid
Bo hynaf for binyon cyntafydd
Brawd yn mygu i lagu
Brawd dros i hysion
Brawd holi i mör
Brawd Cath i gysthraul
Brawd dros i hysion yn ol ei hysion

Brawd foddwl a pona fur ofal
5

Chwariwed mab noeth di chwery.
mab newynog

Chwarihen a wna ynfyd y
Goddi
Mwarcu ari bob peth ag ymladd ari.

Darfu'r peth darfu'r atgynnod
Da yw Doriw i fynd ym borthmawr
Dol y llygoden ai lwyta

Da ddyrthell mawr catwll cregin
Dad wedi barn

Da gwaith dau roi cyn byrion.
ie fwrch a hwylio

Da gweddai'r bwr i'r golwyth.

Dall pob drwg farwydd
Dangos lwyth i gyfarwydd.

Da yw cof mab

Da yw'r maen gada'r ofn.

Daw Afon brenin hen i'r bronnydd

-Daji gwrthyn Angau i wir bonhedelig
Dsuparth clw ymhonglog
Dsuparth gwairth yw dochrann
Dsuparth ffordd yw si gwybod.
Dsuparth ffaith ymbarodhoi
Dsuparth bonedd yw dyfod
Dsuparth i hŷdd yw eiddoys.

Dewis a'r Tan a'r Ffryall
Diofal y cyfsg Cawl erfin
Diofal yw dim
Diange i'r Tan rhag goddef y mŷg
Diange rhag y'r Thordd i Gortan y Dofaid

Jonnoeth per syddlygryff
Diodad hen cadw gefud
Dyff gan bod a derbyn di lais
Whurid a Brydore
~~Bed ar wylle addare~~
Dyff a wylle

Deuys or ddwy bachddu hwoch, Difalesla
 *Dibech byw yd, gwyn ei byd. fantes fydd.
 Dyglistudd deurudd dagrau
 Digon o grwth a thelyn
 Digon yw digon o fficus
 Diglod pop anhawddgar
 Diffaith llyffant dan tebw
 Dyencid rywan o lid ry gadarn
 Dirait a gasel ir dedwydd
 Diraid a gabyl ei ozeu.
 Dirmycker, ny weler
 Dysymwth bydd dzyglaw am
 wyll *Sing yw'r Amwos na chynllwreb*
 Dlet ar pawp ei addaw
 Dzwoc bn; dzwoc arall *Sing pawp ni safe*
 Dzwoc pawp oei wybot *Sing ddyk*
 Dzwoc llys ny ater, ond a ohodder *Sing y cadw*
 Dzwoc y ffordd nid eler iddi onid *Sing Dzwoc was*
 bndwaith
 Dzwoc yw ddywas, gwaeth yw
 bot ebddo
 Dzwoc pechat, oei ddylun
 Dzwoc yw dzwoc, gwaeth yw
 gwaethaf
 Dad i gadarn i rann *Dzwoc*
 fe ai myn.

Y Diarebion

Ddwoc worth ddranoeth
 Ddygwaith, ddygwaith i gwnaith
 Ddud a ddwyly doeth ei osthong
 Ddyrch i ddyn ei, gddymaith
 Ddythyllnoch, ddwoc ei ddichaen
 Ddythyllpop dicit
 Ddod benthic i noeth, nis cai dra-
 Doeth dyn, tra dabo (noeth)
 Doeth a ddwyllir deirgweith,
 ny thwyllir ddud ond bndwaith
 Ddriedic pop anghofus
 Ddogyn sydd ar pop peth
 Ddolurus calon abalbar
 Ddew a byrth i bulgrell
 Ddew a barn: dyn a lebaie
 Ddew a rannodd, nef agafodd
 Ddew a rann yz anwyd, bal y
 rhan y dillat Dyfal a ddyr y gair
 Ddew cadarn a barn pop iawn
 Ddygas waith erlyn
 Ddogyn dyn o garchar
 Ddykid Dew da o labo
 Ddyker, ni weler ei ran
 Ddylc deddydd a gair,

Dylc deddydd a gair

dylc

Dylc ddicid a gwiafl.
 Dywedi o agos galanas o pell
 Dyrllus y gathen
 Dylcy gradd i hrbacch
 Da yw Dylw, a hie yto byth
 Da i' edwyn hen gath lefeth

Eheng ywz byd i bawp *Edwyn hie bawp*
 Edduher hie w, hie nos
 Efa ddaw haf i' ei coth
 Efa ddaw hie w y llyant
 Efaeth hie w y ar gy'n a phiben
 Efaeth glaw w y mri glusteu
 Eair danner y w mri bethoedd *hacir danner*
 Efa chwey i map noeth, ac ny
 chwey y map ne w ynoc
 Efa w y den pan el, ac ny w y
 pan odel *Egor y farchnad cyn rannu r gloch*
 Efa w y w y, pa baryf a lyl
 Efa bymnei i cath pylot, ac ny
 bymnei w y lyl ei throet
 Eiriach labo, ac nac eiriach droet
 Eiriol ni charer, ni chyn gan
 E las a gauas rybydd, ac ny las
 ai cymerth

E. Hoddwch
gwynon
 Er mant a fôr hie hie a ordioed y
 fôr hie

Elid yscupor tan ddryddorhig

Elid y wazhfe breu, erei genad

Elid bydd yn ol breuddorh

Elit gwraic yn ol i henllib

Elit ryw, ac barth pau ydo

Elit llabo can droet

Endo eb sentu *Eioyfllyp* *hob. alth*

Enwot meichiad oiboch

Enwot, dibentwot ei blant

Ehegt bydd dzyglaw i amwyl

Eleit dzygddin, yn tyn arall

Emwot hafaf dim ydo methy

Eholit pa'wop wozh ei waith

Egaiff dyn dysc oei bebyt hyd ei

henaint.

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

fo adaw rhew i gi koch a haf i llystiant

Re. f. d. m. p. d. y. n. d. y. d.
Gadael y nos ddywethaf yn
Gair gwro castell (olat
Gair gwraic bal gwynt yn
bawadau *Gair i gell.*

Gelyni ddyne ei dda *gwaith glasa wna fonnent*
Gellwong ddygwr i pscupor *pas:*
gwrda *Gogona dy froa thrig ytho.*

Gochel taniern, ac na ochel ildia

Goddiweddit hwy, buan

Gobal dyn Dew ei gweryd

Gogany r b wynt a ei bwyta

Golwoc Dew ar adyn *Goreu y giera gwaith da dithun*

Golwoc serchor, syberc bydd

Golwoc y perchen y gynnydd y da

Gozau can by mam illadd *Gozau canwyll, pwyll*

Gozau ywz gwarau tra ater

Gozau enw, Mi piau. *Ail ydiw awn adre.*

Goreu gworthwynep, gworthwynep

nep tebyrn *Gozau d. fod a dori*

Goreu gworthwynep gworthwynep

nep kwoys *A oaf glo kybydd*

Gordmodd bwm ar ehol

Graton cupydd, ays gwlth.

Gwac tuy, eb hap. *Gwag gwely heb wraic.*

B. iii.

Gwac

Gozau moddyg moddyg Duaid

Gordmodd awydd a dyr ei wddrof

Goreu cyfoeth yw iechyd

Y Ddirbion

*Gwas a delys
oi hon was
Gy!*

Gwas a dzo o glun i glun, ac ny
beddo peth i hun

Gwas a bynn meryl er pechat

Gwas a bo i beryl yn ei bonwes

Gwas a gwaedd Deo, ac nis cred

Gwas a wyl ei arglwydd beunydd

Gwas a wnel da i ddioe

Gwas ouer wr yn cynnyf y gwaeth

Gwas a goffo drygair yn ieuank

Gwas ieuank a edduno henaint

*Gwaethaf and
anfod.*

Gwas r mil ny wyl ei berchen

Gwas wr a gaffo dryg wraic

Gwaeth

Gwaythaf it yd cyfel teifban

na r fad

Gwaythaf ystoz, stoz o berch

felen.

Gwaethwaeth, bal map cafr

Gwas da a gaff ei le

Gwasatwar dydd am waith y nos

Gwaith nos, dydd ei dangys

Gwaybo yn calon can hiraeth

Gwala gwaeddw gwraic ynben

Gwaeddw map iach

Gwaeddw crefft eb ei daton

Gwaeddw pwyll eb amynedd

Gwelus mo diddolor

Gwellet

*Gwellet ei bodd ar y ffordd
nag ar y ffordd
Gwellet ei bodd
Gwellet ei bodd na drwg ddwydd*

Gwaellet deubeth o2 bu

Gwaellet ei clust aei lygat

Gwell aros, no meryl gerddet

Gwell am y paret a detwydd, nac
am y tan a diriait

Gwell bedd na buchedd anghheuol

Gwel eidion gwerth nac bu pryn

Gwell y ddyn y d2woc, a wpr na'r

d2woc ny's gwpr *Gwell bodd parob mai anford*

Gwell i wzaic y pyfotwz, nac i

wzaic y gwynbydwz

Gwell can hwpz na chan boreu

Gwell gochell meryl na ei ddial

Gwell y gwz a ddeuth ympen y

blwyddyn nar gwz ny ddeuth

byth *Gwell gwiz na chelwydd*

Gwell gwae bi, na gwae ni

Gwell gwichio o2 coludd, na

chochi o2 ddeurudd

Gwell gwogil car, nac wynep e2

Gwell gwor, na gwpr (stran

Gwell y tynn gwzaic na Raff

Gwell hen ddlet na hen alanas

Gwell hir weddtot na d2woc wza

B. iij. Gwell

Gwell gwraic o2 channet

Gwell dyn drwg o2 goffi

Gwell pwyll nac fwr

Swell cymylog oddiagos yn chw. bell
Y Diarchion

Swell carin llys nac aur at bys

Swell kingor hen na ei baiddy

Swell ci bot na tholl

Swell coginiaeth na bŷhinaeth

Swell cupydd, lle bo na hael lle
ny bo.

Swell map ieuank doeth na

Bzenhin hen ynbyd

Swell mayn garw am attalio,

na'r maen llyfn am gellingo

Swell, Moes law, na moes bann

Swell marw no mynich ddifrod

Swell naac, no gau addeboit

Swell nerth ddywzrach nac bn

Swell penloyn yn llaw, na hwy-
ad yn a wy?

Swell pren, na din kyhuddgar

Swell crann Dfn, na ran karyad

Swell bngair ym blaen, na dau
yn ol

Swell bn keidwad, na dau ymlle
diad

Swell bn Hwode, no dau Ti gai.

Swell ychydic gan rat, no llawer

*Swell un dydd ar ydd gan
na dau ar mor hwy?*

Camberaet
Gwell llywyr na chyfoeth
gan afiat

Gwell yn cyscot y gathonen, nac

eb ddim Gwell cyffwrdd y cao na i lo

Gwell ym blayn y dyrchot, nac

yn ol y dyddot Gwell y haddioch gwaetha na

Gwell y twialen a blyco, na hona chysfel ywre

dozro Gwell rhy daer na rhy druan

Gwell yw driglayr, na dzyog of

Gwell yw driglaer na dzyoc

daliboz Gwell y gwylawr he bo gwlan ar toerth

Gwell yw kiatodio, na r ci a eis

steddo Gwell yw kiatodio a fedro

Gwell yw toliaw na huriaw

Gwell yw Dew na dzyoc obaith

*Gwell yw Dew yn gar, na llu

y ddaiar Gwell yw dew yn gar

Gwell yw pop odidoc Gwell yw dau gar yn gar

Gwell yw cic tiorch a phryngic

hwoch Gwell yw gwyl y ffrân si chys

Gwell yw deuddwoc oz bn

Gwell yw gohadd, a dyuot i west

Gwell yw, cai nac

Gwell yw bzan i geiso tir

Gwell yw cyn a geeddo

Gwell yw pado a r si a r si a r si

Gwell yw pado a r si a r si a r si

Gwell yw pado a r si a r si a r si

Hael

Hael Owaio bwrz y wla
 Hap Ddew ddewyn
 Hardd pop newydd

Hanner y toled, hofferdd yw

Harodd eiriol, ar a agarer

Harodd dangos diraid i gwen —

Harodd yf, a toyl ei wely

Harodd yw ofny ofnoc —

Harodd yw digio dic

Harodd yw clwyfo claf

Harodd yw doedyt pempthec

Harodd yw tynny cleddyf byr, o

wain

Harodd yw tynny carrai lydan

o groen bu arall

Harodd yw tynny gwaet o

grach

Harodd yw cymod lle i bo ca-

riaf

Harodd yw cennau tan yn lle

canllwyth

Harodd naw ynghyscot gor-

wyd

Harodd yw peri y bingam hyla

Harodd peri i forhoddig hylas

+ Harodd yfigo hen archoll —

Harodd cael

droog aig anh-

arodd mwyd

oddiportha

Hatos dringo na difeiri
 Hatos dadleu o goet nag o ca-
 stell *Haf hyd galan: Goliaf hyd wyf Iguan*
 Hatos doedyt mynydd, na myned
 trostav
 Hatos gan hwyz na chan bore
 Hatos cau a bys nac a dwyn
 Hatos bwrw tyn y lator naei a-
 deilad
 Hatos twyllo maban, na thwyl-
 lo gwrachan
 Heb Ddeu, eb ddini
 Hen pechat, a wna cywilydd ne-
 wydd
 Hen hwyz, hatodd ei oddiboes
 Hen, hatodd i ozuot
 Heuddy ammerch, yw caru
 Hir amod, ny ddaw yn dda
 Hir eistedd i ogan *Hir y byddi gwa's dda yf eacru*
 Hir sefyll i drom *amser cyphraiaf*
 Hir longwriaeth i bawdd
 Hir lattrat i croc *Hir y byddi yf honar Refra*
 Hir addewit y nac *allfugo*
 Hir nych i angan
Hir chwedl Arghonog
Hir fyddi bys ddaen gwanmor

Hir

Don a wgr ieaenge a **YDiarebion**

Hir y bydd maceh bach yn ebol

Hir y bidd blewin yn myned yn
hin blaid

Hir y bidd yn deric ych drig w

Hir y bidd y mut ym-porth y by
ddar

Hir cwn y dro Hir y biddir yn cnoi tameic chw
hai' n ei minn erbo

Hir y bidd c hwerto hen 'alanas

Hir gyda' r ei Hir y bydd i gapydd ei gabl

Hir wedd bodot i befyl

hai' gyda r Hir wonnie gan ddiriait

Hir hun Maelgwn yn eglwys

y ffgfarnog *Ros* Hir ddarogan derfydd

Hir hi edau gwaic bulgrell

Hir ei gof, ny bynich rydd

Hir pop aros

Hoff can ynfyd ei glwpa

Hoff can pop edyn i lais *Sun cwn*

Hoff can angenec i goelio *trichei*

Hoed y din ny chalin y da

Hwy yw clod na golud *ond yda*

Hwy o ddial, dial Dero *chial deu*

Hwy y gellir din oz diniabod du

Flon Maelgwn y eglwys Ros.

Hy Hy y gall yn frammurorhiz
dan i fun.

Hy Flysbyf dengis y dyn o ba radd
bo i wridin

Yd tra Cambraec
y patop ar ei bapfant
y patop yn ablen ofn
y pop costoc ar i domen ei hun

Hyf pawb ar ei ciddo
Ach tidd, cryuedd pa g'wyn
Jc pant y rred y dwofr
Jro blonhogen
Jatou i patop i gadw i hun

ro Hach dora Glonog

K Adarnach yw'r edau yu gye *Kadaen ofyn*
frodedd *Kadarn with gadarn* *wna Kadarn*
nacau.
Kad maly, cad i werth

Kauas da, ni chauas d'woc
Kaledach glew, no maen. *Kaled ag ehang*
Kalon estran, w'yth Gymro *yw Lewis.*
Kam bozando, a bona cam ddoe.

Dyt Kadw ei a chyfarth di hyspatt
Kapp eb gywydd *Kadw dy a fraid di wi worth dy*
Kais yn y m'bolwoc
Kais barchoch da dan draeti
barch

Kailiet pobop dwofr yw long
Kaisio scollt yn g'walfa blaidd
Karet d'wogch waerk yn ni charer
Karet

Kar a ghyw bio farw bio fyw

— Karet yzaf i mynn, bise yn ddwy
bit yn boyn

Kas dynys, cas Deu byr

Kaller cloff, cloff hi ebol

Kas gbolet, a gelfio —

Kas gwir, ni charer

Kariat a' orch byr a pop peth —

Kas mybaten, unier

Kaur gorlan wedy mynet y —

deueit allan

Kaur estabyl wedy dwoyn y —

march

Kau tin wedy bryd

Kefailt blaidd, bugail diog

Keluydd, kelet ei aeth

Kell aeglwedd, ybo y weilgi.

Kell hauod boz ybo ei buarth —

Kenaf but, dzu aei cred

Kenau milgi a mor boyn, ae mac

ko, my chaff ei mboyn —

Keintiach wedy bryd

Kerddadd, a rhydd

Kichmor, holdoebais

Kydat, kycedd ei gysfion

Kimel

*Cas y pŷd ei
cyfghoro*

— (Cyfghoro a' ladd ei phorchwr)

imeint ar y woerthbit ac ar t

bellen : ne'r cogel

lyboir cozn, kyn ni weler

ludo heli ic moz

snabod wedy traha, trauch hie .

snafier wedy praidd

snaf Dawad barw

neuen yn-genau henhoch

snabod o egin melthyn das

snabod aflwydd can ddiriatt

snabod anaf ac ddiriatt

snabod o beu dythill draha

snabod cyssul denwydd yn ddo

eth

snabod digarad yn llys

snabod wedy traha, traingwydd

snabod buan o bann

snabod ffo o ffaeth

snabod aelwit ddwydd, yn

diffaith

snabot gwaeth o bynech gyl

swyn

koes yn lle moryddwyf

kof a lith, llyth, a gellu

Snabod wedy traha

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Snabod wedy praidd

Kof gan bawp, a gar

Kofl gwas dioc

Koffa dy din pan ystrwyth

Kogoz iat yn ydlam

Kosp ar ben iat

Kosp y llew ym maeddyr arth

Kospi r arth yn-gwrydd y llew

Kos diu tawot, ef a gach it h

ddworn. Kraft fydd dygad y

Kraftach na'r euail / gwesther.

Krechboen yn genau ynfyd

Kel medd y brân, pan gaffo ddi-

gof

Krywyn kyn moch, moch a

ddworn

Kryd at hen, angen y's dir

Krym bal y bor wialen

Kbolwm angenoc ar y genoc

Kbolwm oedioc a ddetyd

Kwimp y gwyr yn y Rych

Kwimp ar galedlath

Kyd bod da, nid Morda

Kyd hwyfa a boneddic, ac no

chyd chwarau

Kyd

Ky gboichio y bren, hia ddug

Ky llyth y bren, hia ddug

Ky dles i bawb, yw glaw ychenn

Ky ddeier natonos, ny chelit m

tomis

Ky dymdaith tan ti, ei losg tozn

Ky uathrach i bwyta, benetl i

ymladd. Ky fathrach o agas galanas

Ky bareddion gwrach, waeth

waeth. Ky fathrach o agas galanas

Ky foed bydd da a deddydd

Ky uoethor i wertby, a thlathot

byny. Ky fathrach o agas galanas

Ky fting ac ehang yw debyl

Ky boethor pop deddydd

Ky ffes pop deddydd

Ky ebwydded bynd ir barch

nat, croen yz den a chroen y

ddayad, kyn fathrach o agas galanas

Ky mliuer pen, kyn mliuer symtopy

Ky ngoz yn ol. Ky fathrach o agas galanas

Ky nt y llyst yz odyd na rylcupo

Ky nt crupyl na ei was

Ky nt meddodol na gweithzet

Ky fathrach o agas galanas

Ky fathrach o agas galanas

Ky fathrach o agas galanas

Ky fathrach o agas galanas

Kyn salenae di ylod Y Discrecion
 — Kyngdom y papeho

994-22-2301 and 994-22-2302-100

Mal yz broch dan y bwyallt yon

Malayalam

Qual y lacto-oxidation p analfato

Q. What is the name of the person who is the author of the book "The History of the United States of America"?

May 1894

Sam Jackson: Different Explorations

Marattia fraxinea (L.) Kuhn

1848

SEARCHED INDEXED

1862

Q. Was he a doctor? A. Yes, he was.

Qam2 y'w tozeth y2 aflboyd.

90am2th a lads: it peill a bling

Definitely do not facilitate

Defying the odds, the football team...

Maclug gair da am a gatter

Q. What is the name of the person who is the owner of the property?

John W. ...

John M. ...

Q. What was the name of the person who was the first to see the body?

Duke William French with his family

991 galton et de bon main, ac. m.

7. relation dei diversi italiani

1992. 1. 10. C. III. na 1 99

342094 y. 6200 W. 11. 1/2 - 1/2

Thomas Moore
prophet

M. wyl hant tunc am p. p. a. d. h. e.
 a. d. d. g. o. l. l. a. s. y. d. i. s. s. o. t. u. y. s. o. n. e. l.
 M. p. u. d. a. d. g. o. l. l. a. s. y. d. i. s. s. o. t. u. y. s. o. n. e. l.
 M. p. u. d. a. d. g. o. l. l. a. s. y. d. i. s. s. o. t. u. y. s. o. n. e. l.
 M. p. u. d. a. d. g. o. l. l. a. s. y. d. i. s. s. o. t. u. y. s. o. n. e. l.
 M. p. u. d. a. d. g. o. l. l. a. s. y. d. i. s. s. o. t. u. y. s. o. n. e. l.

Da ddesse tociogla boppe
 Ma gomodda a gnaa nara fidi

Na fodd ~~mi~~ fygail i'r
grietho
Na chais fod yn fabu cyn
gallu bod yn Lloer

Ni Gyddel ^{Camber} cyfodnog rhy gall
dy heptod ^{adnyddu} oes ydych gae

Na bynych gur lwfr
Naik at llypnoe a llypno redym
Natur ic hwoch a bydd yny por
chell ^{cyfodnog} a gallu ^{adnyddu}

Na wothot dy barch, pan y cyne
ker ^{Nanny} ^{adnyddu} oes dwin

Reges pendeuic yn rat

Nefaf tba top i nefaf

Nes elin nac arddworn

Nes i mi by rrys na m pais

Nesnes ywz llefain ic dref

Ny ad anoeth i ozbot

Ny ain deubras bn bnsach

Ny bu rygu, na bai ry gas

Ny bu Arthur ond tra bn

Ny bydd marw march er bmos

Ny bydd gwz woth ddim

Ny bydd hybarch cry gynefin

Ny bydd y dzyto, eb ei lyto

Ny bydd bcheneit eb i deier

Ny bydd buddd o ychidic

Ny chredic y moel oni weler ei

emenydd

Ny chyll Cybydd ^{mai}

Ni Gyddel chwedl heb y rlys icldo

Ni Gyddel diffyg art ar was gwyl

Ni Gyddel diffyg art ar was gwyl

Ni Gyddel diffyg art ar was gwyl

Ni Gyddel diffyg art ar was gwyl

Ny adriapo amnaird
ye iax bid heb wy
yw fwyper.

Ni langodd y ychidic
aroi dros o ffo

Ni bu lant na
bac dmi

Ny
er i gwylid

Y Diarchion
 Ni bydd clodh ni darddennog.
 Pe chlyto tollhyn, beth nys
 myn Ni chaffrha na ddiddio
 Pe chlyto madynt i ddrygfabog
 et hon Ni chodda o haryggy
 Pe chynllato ar bapddylc
 Pe bydd dialto, diosn
 Pe bidd dyun dau Gynro
 Pe bidd y gwan eb et gadarn
 Pe bidd mwsogloc maenar bys
 nech ys mater
 Pe char butoch heb lo
 Pe chaiff ry anoddawoc
 rybarch.
 Pe chaiff chwedl, nid el oet duy
 Pe chair dewis gam, yn ffo
 Pe chair gan y llwynoc ond ei
 groen Ni chodda o haryggy
 * Pe chair o diobaith Dew.
 Pe chair gwlan rywioc ar glun
 gaff
 Pe chair y melus eb y chwerbo
 Pe chair bwyd tayoc yn rrat
 Pe chair anal per ar pren fur
 Pe chaidw kymbro oni gollo
 My clidilich di kynghoro
 efagayff ai kofstro

Thi cheir nys
 mara grcae
 llygaid
 Ni bu wila
 ka llaewdilly
 Ni bu drifa
 ka llaewdilly

Ni chodda o haryggy
 Ni chodda o haryggy
 Ni chodda o haryggy

Ni chel Camboraes
 Pe chel grudd, cystudd calon *Nid gwis i lygoden*
 Pe chred eiddic, era decner *Nid gwis on fust a*
 Pe chwery eath dyos ei blisod *chafog*
 Pe chill iar ei hitnos *Nid chwery hettys a chetna*
 Pe chroyntr iar bod i gwalch *heb pressen*
 yn glaf. *Ny rydd doeth fentig*
 Pe chroyntr i daro ac alcroyn
 Pe chroft gotalus, ac et n gwl
 galarus *Nyd ai llawdd =*
 Pe aeth rphir i goet *Nyd amhoufryn fawr*
 Pe a ret, a gais y budd
 Pe a dyl dyn, aei pyth - *port ha*
 Pe a dwona Deu, dim a bnaeth
 Pe a gwaybo yn geon *Nyd a loch*
 Pe a colpar yn byt *Nyd a kar*
 Pe a bñ treu na dau i angau *Nid cytothron*
 Pe a cyntc Nrglwyddu fellaor *idychyd*
 Pe chware a boerchill *Nid Capen*
 Pe chware, chware a chan nac *ond yst*
 a duc nat a hayarn *Nid an kyfayd ond yst*
 Pe da ri o ddim *Nid felydd a corffh in eglwy*
 Pe digon eb weddill *Nyd a r enau i bafedrys*
 Pe dyl wec woz, woth dyl wec wraie
 Pe dyl wec aeglydd, namu
Nid aotinos ond meddwl
 Nyd gall cymbro onys *calla*
Nid do's rhinos ond fawr
 Nid molianrus ond cythencob -

[illegible]

Prin moel gwynn aros gwaith

Prin llafurus llaw gwaith

Prin llai gwaith heb ei na statod

Prin llai cyrch dyn i laith

gyuarthod

Prin moel a gwynn aros gwaith

llef cefllosh that

Prin mwy gwaith coc na chawr

Prin mwy gwaith coc na chawr

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Prin oes mwy eithai

Ni phery Y Disrebbion
Prt yhoze y may cannel dyddies
Prt amwys, a bonel march lloyst
Prt yn ludydd ydd adeilwyd lloyst
Rumain hys hys ddyddinall oyst

Prt yn iach ond a bo mawrnydd
Prt ehyddu llaw nis crybach calon
Prt ddaw ddydd i bwr, ni ddol da i
acall y dyddinall oyst

Thi ddaw hys hys

ei hys hys

Nawer hys hys

ser oyst hys

Nis hys hys

ni chys hys

dalys hys

Prt ddaw croesau pa gabyl
Prt ddawz ne dyddot, pa ydd oyst
Prt ddawz putain pa gnydd oyst
Prt ddiolch dyn ei borthi hys
Prt ddydd ddydd ddydd, hys hys
Prt ddydd Ni wydd ni ddydd

Prt ddydd ydd medd a chup ydd
Prt phell anregie clawt hys
Prt phis bonedd eidd hys hys
Prt hys eidd eidd hys hys hys
Prt hys hys et ei hys hys hys
Prt hys cannat eidd hys hys hys
Prt ludd anwydded ffabod hys
Prt ludd parot ei gnydd hys hys
Prt lloyst da ac ydd hys hys hys
Prt lloyst ddydd, ond a ddydd hys

Ni chys hys hys
Ni chys hys hys hys hys
Ni chys hys hys hys hys

Pr lloydd gwenin i gellioe. *Ni ymenda gwas arni*

Pr roed gbolad i but. *Ni dyrr doeth - Ier iogaun.*

Pr thabodd dlet er ei haros. *seuthio heb pressen.*

Pr thyr llestr er na bo llabon. *Ni wneri dyn*

Pr thyr pen er doedit yn dec. *or eidion du.*

* Pr bynno Dew ny lloydd. *Ni thyr gwell ar y*

Pr butra dwylaw er gwneuthy. *ffordd fawr.*

Da iddod i hun. *My vynyg helaf pam*

Pr bynno drigwzrach ddal i chlod. *galex.*

Pr weleis lam rwydd i ewic.

Pr bin i sant mor cabos. *Ni rodel Dew mor gwell*

Pr wona'r mor waeth na boddi. *gwyllt heb bwrdd.*

Pr wona kyngor ei bam, gwonaep

gyngor i lyssam

Pr wyl haidd bod yn haidd,

onid ei haidd yn anhaidd.

Pr wyddic mboyniant i ffynon

oni del yn hispydd. *Ni sail Dwyfar y rithagor*

Pr wyl i ci llabon, pa gyfarth

pyc gwac. *Ni wyl y gwan eulun*

Pr wyl, ny wyl. *Ni hwedd yn i lygod i hun*

Pr ddawo'r it iac bof i gwalch. *bis.*

yn glaf

Pr wyl it iac nesaf it ceflioc.

Ni sai Barn ar gachard. *gadarn.*

Ni sai kosb ar ynfych.

Ni wona'r llygodon mor nyth yn llygodon

gath.

No d'weddyn, y's gwell hi ddi
 Reswyl tar gwaie aetcar

Nid clawr d'weddyn
 Bydd celli ci, mynych yd a
 O hiddi

O byd o nep yn ol, bid y
 batonaf

O bop trwm, trymaf henaint

O chwany b'c
 O chaff, tr afe bynetir eccleis,
 wyn glas i bodol hi a tr allar

Odd h'r gyn
 O chyred bry, ny ddato obry
 mydd ar gam

Odd d'weddyn
 O did archolheb woed
 O did d'weddyn

Odd d'weddyn
 O dit oz cant cydymaith
 O dit elbo eb antur

Odd d'weddyn
 O dit da, d'weddyn afun
 O dit d'weddyn

Odd d'weddyn
 O dotorn ni, ni a ddoton
 O dotorn er, ruij, ni ddoton er pb.

Odd d'weddyn
 Offeren pamop yd ei galon
 O s glwz, mawz, cabwz, os glwz by

Odd d'weddyn
 Oni hehit, ni bedir
 Oni chai genin, d'weddyn bresych

Odd d'weddyn
 Oni byddi gryf, bydd gwrthops
 Oni myni bod yn rhydd, ti a neid

Odd d'weddyn
 O s glwz, mawz, cabwz, os glwz by
 O s glwz, mawz, cabwz, os glwz by

yn well

D hoenyn i hoenyn, ydd airc

phyl yn cwta

D er yto isgell yz alanas

Ded y dyn, ny chalyn y da

D lladd y cath lygoten, ar bys hi

hi ei hys i hun

D bn wreichionen y cyne tan

mawr

D sul i sul, ydd a'r borthwyn yn

wrach. O ddydd i ddydd, ydd a'r fowyn

D bletwyn i bletwyn, ydd a'r pen

yn boel

D lymet i lymet i darpu'r cabol

Parholl or twch ei mwt

P An dywylor dall ddall atall

y ddau a ddwygwydd i'r pholl

Pan dywylor i'r hyn deric i

braid ni bydd i'r yscrubl da'r dydd hwmur

Pan d gwaeth y dzing y gath

dozi hi etwinedd. Pan ddel tro ar y geisyr

Pan d cryued na chyf post aur

frowynen tyn i'r entwir

Pan gaer mi hi, ni chair mi ha

Pan fo'r gath o ddicantro

(eif y) Rhydd le i chwarae

Pan fydd ^{Y Diablon} hwi yn ^{byddell} drofbyddell ^{innou} gartref

Pan roer it porchell, agoz pigod

Pan bo moellri ar ben maluciat

y bydd escud ascell gwipiat

Pan boz boly nllaton y mynir

escyrt orffwys

Pan bo tecaſ y cware, tecaſ bydd

peidio ^{Pawb drofio ei huan}

Pawp a gnich gedoz pnyd

Pawp aei chwedil cantho

Pawp achwenych anrydedd

Pan el llatron i ymgysymliw, i

caiff kywiciait ei da

Pen carw ar ysgy farnoc

Pen sill ar bozau gwanwyn

Pen punt, a llosgwrn dimeu

Penlaet pop perchenoc

Penrtos pawp, lle ni's carer

Perthgwrer i batwet

Perwon dewin, ny bwoytadon bur-

gin

Pilio wy cyn ei roſtio

Pow enwir, diuen wir ei blant

Pow diareb gwir

Pow coel, celwodd

Pan el ^{byddell} drofbyddell ^{innou} gartref
apieriaid on da

Cū bonus est ludus.
ipsum dimittere --
prodest

Pawb a ferdz
toli gwraig
emhoweth and
ai mudo.

Pan y cyfny
Gochan

Camberaeti
Dob feredir y god agor

Dop gwolat yn hiauer

Dop cyffellp a ymngais

Dop peth yn ei amser

Dop casarn, gwian ei ddiwydd

Ddwyaf a ddeuet, ddatat

bydd y gwolan.

Ddwyaf bo ymoy diogelaf

byddir llong

Ddwyaf bo ymoy gwaythaf

bydd i bwyll

Ddwyaf bo ymoy tebycaf byddi

bydd y amlaf y bugeiliad gwaethaf y Ddwyaf

Ddwyaf bo ymoy ymoy ymoy

bydd

Ddwyaf bo ymoy can ddyn, ehangaf

can ddyn.

Ddwyaf bo ymoy bys, mwyaf

bydd y llestair

Ddwyaf bo ymoy difod, mwyaf

bydd y goruod.

Ddwyaf bo ymoy llanw, mwyaf

bydd y trai. Pen ym odyr a barch ym felyn

Ddwyaf bo ymoy llinin, cyntaf i ty

Ddwyaf bo ymoy bynac sydd eb wraic, i mae

Ddwyaf bo ymoy pryn D. Silwath

Ddwyaf bo ymoy cal gan gartn bethain

Ddwyaf bo ymoy Ddwyaf a gwerth gartnaf

ef eb ymryson

Pyrcota o blacu y 18 hoye.

Phaenothos. Iar cyn do ddyg
 Ac bod y fuleb siglato

Rait i segnt beth yho boneu
thur bo Liachyn di ym

Rhaidi hysgrifto rades
Rait yw cropian kyn

Phos. r. Dortha kerddet chrofu am y dafn
Bait north annibogll plogll

Rait north amntoyll phoyll
 barot I said i segur both yu
 Rlong y ddoy stoydd ar dmi
 laboz

1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294

Kanny gwas beth iom
Kanny rhyng y boly ar cefn

Gfyniach ym Ranny rhyng y wyl y dydd
yr heigiau Ranny r gwadyn bal y bo'r troed
ar y dydd canny ei clybo

15. In tri-dyn, canny'n ei clybo

Boi y carr o blayn y march

13. boydd pop peth ny bo dyrys

13.º Dynn, a phoyre

139 lavon a gyl

Ry bchel a synth

Ry gas, ry welie.

By mo ei hap ys geychlamey

Rhaid yw genau g'om iogan.

Phaid gwerthyn he bryd
Phaid Nyn daeiggi Lluobu (Chaydd)

Rythyr mamaeth

Rodd ac adodd a rrod bachcen

Sal Gm Thal chribianu ar nith

Jeffre piaur troet, Siette

S piau r' bwyall *Sefo pob hys ar ei was bod*

Somi Dew a manach mario

Sonio am Abol wilieu Raa

Sicraf ywz hyu sicraf

S wozth pop dioc *Syces fyd ar yddafad pati*

Talwys a r'fouchu w'wysa h' r' drofr

Abler i lyuan

Tafawd a dyzaffu

T auern i chwedleu

Tauot aur ym-pen dedwydd

Tablath bullaw, cais ath

ddwyllaw, Taro & yoh. pridd

Tairg waith y dywaith murlen, wozth y

Berith ddeu yn tny *pot pres.*

Tebic oedd corn bwoch i carecl

Tebic oedd chod i gyfchwyf

Tec pop dianaf *Tae yoh r' yoh am y golen*

Tec pop hardd

Tec pop chwedyl ny bo gwozth

wynep

Tra bo: yd yn tyfy, y bydd ma-

Tryam Teien heb ei ddesied

T. ii. rto

T. ioh anean nag a ddyg.

Y Discrebion

cho y march.

Craboz c'n cachy, ydd a rylgy
uarnoc ir coet -

Trech a gais nag a geidbo

Trech Dew na druc obaith

Tretglet maen hylt wastat

Trell pop galarus

Trol o poptuy ir berth

Troi r cach yn ir haul

Tario bal ir abbat am y coueint

Toll bechan, a bona toll baboz

Tuo barch beithyc

Tyst ywz chwedyl ir englyn

Twmre yddwz a' fiorn allan

Thryt ir iat yn ir yscupoz

Thmpyd y teilioc ar y cwz

gwenith

Thllaw at dait, canllaw ar

Thllawioe bydd mamaeth (wlan

Thwaith ir aeth ir arglwyddes

y nofio, a'r waith hono i boddes

Thdrwg a llygwr ar gwr

Thleth waeth bal map gair

Thleth waeth baenfaer

Thll ymofyn am foch moch

a ghyb

Thllydd ag amharod

Trech gwlad

nag arglwydd

Trechaf trifer

gwannaf

a gwlad

Welly y bioy

brodd y cenn

wy y cenn

haren

Thl f. Th yf

addo f. Th arall

no cyfwrro

Welly
nag arglwydd
Cennaf
trifer
gwannaf
a gwlad
Welly
brodd y cenn
wy y cenn
haren
Thl f. Th yf
addo f. Th arall
no cyfwrro
Thllydd
ag amharod

Well well brensaer

Well well pop ffymedic

Wythnos y llwynoc.

Wendro twiborn

Y budd a ludd y lluddet

Pchenait gtozaich yn ol hi

Pchenait at ddpoeth

Pchydic laeth, a hyrny yn enbyn

Pchidic yn amyl, a wona llawer

Pdefnyrn a dylly carec, nyd o

gryfder ond o bynech llythio.

Pdybot a wnelet yn y nant, a dy

wynit yn-gwydd cant.

Pdywethaf a orddiwedder, ac

hwmno y dialer.

Pydito corneb y llyarn

Pborwyn a ato hi phroui, hwy

datw ew phriodi.

Pgwz yn ceisio ei calet, aei calet

y dano.

Pgwia toed i gannwr,

Nyd a ir gwon o duy'r gwz

Plleryngreingior march y gedw

D. iij. beth

Syn a wrthoddi

caiff lly

goddi
fwrthm
rhywioc
a gyn
mtr. y u
cywllaf
y badell yn danner
ir crochall foddi
yn ddau

trech yn cont gore forddem, mewn nant
trech yn cont gore forddem, mewn nant
trech yn cont gore forddem, mewn nant

y flaw a ystyri a ym
dymwared galeda gyl.

Ymladd a gwr ai. Y Diarebion. ar faw ei hmi
dy beth oei blew. Y flaw a ystyri a
Ymguddio at gefyn y rith *Ymmer*
Ym-pop daoni y may gobrwy
Ym-pop drigioni y may pechat
Ym-pop dewis y may cising dwr
Ym-pop kelfyddit y may ffalser
Ym-pop rith i daw angau
Ym-pop ryuel y may gosal
Ym-pop pechat y may ffolder
Ym-pop clwyf y may pericl
Ym-pop dyn y may eneit
Ym-pop eneit y may deall
Ym-pop deall y may meddrol
Ym-pop meddrol y may naill ai

Ymhol gwlad y
megin glaw

Drwc ae da

Y mut a ddwaic y gwir
Y march a bram, a ddwc y pbon
Y march a wch, ys ef a ladd
Y march a wyl yz yd, ac ny wyl
cae

Ymryson a'r gof yn ei efail
Ymryson a doeth, ti a byddy dde
ethach

Ymryson a ffol, ti a byddy fol
Yma

Ymryson a ffol, ti a byddy fol
Yma

Pnasil boento yn a ladd y llal.

Pnep a bo a march ar ei elu, a
gaiff benffic march

Pnep a bo marw er byg both er.

Pnep ae rybostio rhup, a babo y

coroner *ynghenau y farch y ma cyntaf y llaw*

Pnuyd a gabl i worthban. *ynfyd agabl iote.*

Pnceisio eblewnglas, y bo

ddes y calec

Pn y croen y ganer y ci, y bydd

marw *yn si phon y ma godro r fawr*

Pcar cybost, yn i ring y ghwelir

Pci a bynner ei ladd, a ddoedir

e bod yn cynddeirioc *yn peth a wn na chafn*

Pci a bynner ei grogi, a ddybwr *debrodaf na*

dir e bot yn llad y deueit *Cherifia*

Pcyn a el, a dddir. Gyrru y cyn *agerddo.*

Pcynaf a i clybu, dā i din y darfu

Pcynaf ei oc, cynaf ei gryman

Pcynaf i belin, maeler yn gentaf

iddo. *yr cuog a ffy heb heb ynei crid*

pporchell a bo byto byddet mau *yn*

ppatr dduy a las *yn peth a ddywaid y wraig y fawn*

pphal a laddodd i btoch

D.iii.

yr aderyn a fagor yn i fferri yno y myn drigo
yr hyn a adawodd y gath yn y brag

I Dinebion.
Yr hyn ni welo'r hyddu'r galon
Pz hdech adau, a bwytyr soet
Yr awra fwr
Pz den yn dyscy ir ddauat bozi
Yr hyn ni
Pz vn asgwmettal
ddaw byth yn
Pz dir dwtoc, rac dwtoc arall
brudd
Pz ef a ladd, a gphudd
Ysgafuau ary
Pz scafnll wyth a gludd coet
naill y fwydd
Pz scasn y doeth, ysgasn ir aeth
a thrychuan
Pz mawr, a bo diobath
ar y Rall
Pz gwell y llyst dau tebynnac
Yr hwyafalo
Pz vn, aed ymhella ir coed
Pz dir nithio, ni bo pur
Pz dwtoc a dec ewina'r ny phoz
tho by gyluin
Yr weithred a fwr
Yspys y deng ys pop dyn
O ba'raddi bo wreiddyn.

Teruyn.

Trioedd ynys Brytain

Burda

N^o in

R.V. ms.

Tri hael ynys Brytain.

Nidd hael ap Senyl
Mordaf hael ap Ser
nan
Rydderch hael ap
Tudwal Tudclyd

8.

Tri gvyndeyrn ynys Brytain.

Pwain ap Urien
Ran ap Maelgwn
Ruhawon Bebyr ap Deborath
wledite.

9

Tri deifiniavyc. y. B.

Doifniawc

Gwalchmai ap Gwyar
Alachen ap Arthur
Rihwallawon wallit banhadlen

Llechan 10

Tri phost cad. y. B.

Dunod ap Dabo post Prydain
Gwallfawc ap Aliemawc
Kynuelyn Dymalchol

Hy 22, al. Fur 11

D.v.

Tri

Hen drioedd

12 Tri tharv Kadne y. B.

Cad

Cadeadioc

Kynbatoz Catgadne ap Kynwoyd
Kynwoydion,
Gwenddolau ap Keidiau,
Erien ap Kynbarch

13 Tri tharv vnben ynys Brytain.

Elmwr / Cadair

Elmwr ap Cadegyr,
Cynhauval ap Argad,
Muaon ap Taliesin,
Tri mab Bwrdd oedd yst.

14 Tri lleddf vnben ynys Brytain.

Manawrdan

Llywarch hen ap Elidic Lydan-
wyn,
Maddian ap Llyz llednach,
Gwgon Gwron ap Bredur
ap Eliuer golgozdd batoz.

15 Tri vnben llys Arthur.

Goronwy

Glodur

Goronwy ap Echel bordwytholl
Cadreith ap Dothor gadde,
A flenddur flam mab Godo.

16 Tri vnben deivyra' Bynnaich.

Call ap Disgyfdatod,

Gall mab Dysgyfdatod

pl

ysgtonell ap Dysgydaud
Difedell ap Disgydaud:

ysgafnell

17 Tri gvarvdruy beirdd ynys P.B.

gvarvdrudd

Cristbardd, bardd Wzien,
Dygynnelw, bardd p'wain ap
Wzien,

Ruan Werdeic bardd Kadwallon
ap Caduan.

Mian Fjordic

23 Tri chad varchavc ynys P. B.

Caradauoc Wreichfras
Menwaed o Allechmedd
Llyr Aluyddauoc, *al. Aluyddauoc*

26 Tri thaleithioc cad ynys Brytain.

Crystan ap Talluoc
Hueil ap Caw

D'ch

Cei ap Cenyrr baworchauoc. Ac bu
oedd daleithioc arnunt wyll
tri, a Bedrauoc oed hunto.

*cynyrr cain
harfawc.*

13 dnyr ap Bedrauc

33 Tri lledrithiavc ynys Brytain.

phris lledfuthawc

Coll ap Collbrewy
Menw ap Teirgwaedd

Dyech

Hen drioedd

Drych ail kebodar

32 Tair prif hud ynys Brytain.

**Hud Math ap Mathonwy,
Hud Uther Pendragon,
A hud Gwythelin Gor**

Blund Llorn Gwyr

34. Tri diwreir deuluy ynys Brytain.

**Teulu Cydwallan ap Cadban a
buanf saith blynedd gyd ac ef yn
I werddon, ac yn hyny o yspaid
ni ofynafon ddim iddaw rha gor-
bod arnaddunt ei adaw.**

**Pr ail oedd teuluy Gawran ap
Meddan, a aethant ir mor dros ei
harglwydd.**

**Ar trydyd, teuluy Gwenddoleu
ap Keidiau yn Arderydd a gyn
heliasant y brwydyr bythefnos a
mis wedi llad ei harglwydd: Sef
oedd rhifedi teulu pop bñ o gwy
hyny, Ancan wñ ar hugain.**

35 Tri annivair deulu ynys Brytain.

**Teulu Gronwy Debyr o Bo-
wys**

ynys Brytain.

boys a'omeddasant ei harglwydd
o erbyniteit y gboenwywaeth i
gan Llen llaw gyffesyn llechro-
nwy ymblaen kynbaeth. *In arddwy*

Yr ail, Teuluy Gworgi a Phre-
dur a adawfanc eu harglwydd
ynghaer Gren ac oedd yn ymladd
yddunt dranoeth ac adda glin-
bawr ac yna y llas yll dau.

A'r trydydd, Teuluy Alan
Uyrgan, a ymchwelasant y wor-
thaw o hyd nos ai ollwng ai wei-
son yr gamlan, ac ynos y llas.

Tri Rhoddedic varch ynys Brytain. *March 2*

Meinlas, march Caswallan ap
Beli.

Melyngan Mangre, march Llen
llaw gyffes

Luagoz, march Karadawc Uzei-
chbras

Tri phrif eddestyr ynys Britain. *March 3*

Du hir tynnedic, march Kynan
Gar

Garwyn.

Arwpr. m. **Arwyddawc breichir, march
kpozet eil kynnau.**

~ **Ruddbreon tuthwleid, march
Gilbert Tair cad gyffro.**

amhoithfarch

Tri avreinvarch ynys B.

11. 4 **Cannalawc, march pwayn ap
Uzien**

Tafawdhir

**Canawthir, march Cadwallon
ap Cadban.**

**Buchelom, march Gwgon
Gleddyfrudd.**

Tri gordderchvaych, Y.B.

11. 5 **Ferlas, march Daldaff eil
kwbincot.**

**Ruddbrych, march Rahawt eil
Morgant.**

in **Gwelwogan gohoitwgam, march
Mozbran ail Tegit.**

11. 6

Tri gohoivv eddestyr ynys B.

**Alwyd, march Alfer ap Pael
gton.**

Gwi

ynys Brytain.

Gbofneu gboddwht, march ^{flaw} ~~dyr~~
Cei.

Cethin carnabwlaw, march ~~ydd~~
ap Eynyr Gwent

Tri thom-eddestir ynys B.

Du, march Bzwoyn ap Kynadaf
Arubol belyn, march Dascen ap
Urien

Ruddlwyd, march Rydderch hael

Tri meirch a ddugant tri marchlvvyth.

Du y mozoedd, march Elidir
Mwynbawr, a ddug arno saith-
nyn a' haner o Benllech yn y Go-
giedd hyd ymhennlech ym Rhon:
's ef oeddyn, Elidir Mwynbawr,
ac Eurgain ei wraig merch Aael-
gwn Gwynedd, a' Gwyn da gy-
wed.

Gwyn Daceiniad a' Mynach
Ramon ei gyngor wr a Bzhyde-
law menestyr y walloyad ac Ari-
anbagyl y was a' Gelbeinebin y
goe.

Elidir
Elidir

Hen drioedd

goc a nouies ai ddwylaw ac be-
dren y march, a hbonw bn haner y
dyn.

Syrr
Syddorth
yn
P2 ail marchlwyth, Cozman
march meibion Oliuer, a adduc
Gwrgi a Phzeduc a Dunawod
M2 a Chynbelyn Ddwlsgwl i e-
drych ar tygydorth Gwenddo-
leu Ardeydd.

n
Pteyddyd marchlwyth, Heith
march meibion Gwerthmwl
wledic, a dduc Gweir a Gleis
ac Althayad yn erbyn allt ba-
ellwz yn Ghredigion yn dial et
fad.

N 10
Gwynn
Triphrif ychen ynys Britain.

Melyn a waynhwyn

Pch Gwylwlyd

Ar ych brych. *bras y brych*

Tair prif yvuch ynys Brytain.

Grech, buwch Waelgwn Gwys
Tomlwyd, buwch meibio (nedd

Oli

ynys Brytan.

Oliver Golgothd babod
Cornillo, buoch Llawbodedd
barthoc.

27 Tri glew ynben yhys. Ben is uolir

Gr. a' Chai a Henben, meibton Grudneu
Gleiliar o' Gogledd, o Halaen Aoderau
weddeit mam. Eicyneddta. oedd
nad eynt o' gad ond er eloze.

24 Tri glewvuryd y. B.

Galofudi

Breidiol Glewbryd
Trystan ap Tallwoch

Gwgon Gwgon. Galofudi ap Llewellyn Adran

66 Tri phorthor perllan Vangor.

Gwaith

Gwgon Gledddydd-rudd

Madoc ap Ruy y Kynnedbau

A' Gwgon Gynnywyn

Gwgon ap Gynnywyn

67 Tri eraill o bart Lloer.

Hastyl Drahawg

Hastyl

Gwentym Heriom

Gwaithyn. Hwrdon

Gwymor.

Gwinnor

68 Tri aur gelain ynys. B.

Madoc ap Brywyn,

Cyngain Deliauc,

Cengan

Aron

E. J.

Hen ddribedd
Rhuanon Belys ap Gwynedd
Arion ap Gwynedd Belys.

47 Tri hualoc deulu ynys Britain.

fel dan e nad dynt
**Teulu Caswallon a roisant hu-
aleu ei meirch ac ei traed i ymhladd
a Serigi wyddel ynherc y
Gwynedd ym-Mon.**

**Teulu Kiwallon ap Uzien yn
ymhladd ac Saelon.**

Belys
**Teulu Beley o Llyn, a gyrn y
Saelon ac Edwin ymryn Edwin
yn Ros.**

**22 Tri awthralawc ynys Britain,
Kiwallon Dallt banhadlen,
Bun ap Maelgwn,
Cadwaladr Urendigaid, Sef y
geirwit hwy belly, am na chad
meirch digon bchel bddynt, rhac
ei hyd ael maint namyn rhoi hua-
lau ac ei traed dros bedrenau y
meirch a dwy badell aur dan ei
glinau bob bno honyn.**

*thaw
Gwidawl*
**67 Tri chaer ellyll ynys Britain.
Ellyll Gwddw,
Ellyll Llyn Herini,
Ellyll**

ynys Brytain.

Ellyll Brith mul Wledic. *Gyrfanul*

70 Tri gvvydd ellyll ynys Britain.

Ellyll Bamauc, *nn*

Ellyll Edynyffedawc Dythyll,

Ellyll Melu *ac anfon a-c Helen*

71 Tri trvvyddedavvcllys Arthur.

Alfwarch hen,

Alwenthunig ap Mawon,

Heledd berch Gynrywyn

75 Tri diuvair ynys Britain.

Arddun, gwaic Gatrod ap Gw *Catcor*
rolwyn.

Ebilu, gwaic wydyr dyon

Emythryd, gwaic Uabon a *Imwchaf*

Debyngen.

Tri gvvaevrudd ynys Britain. *at. 17.*

Dygymelto bardd Pwain

Ac Muan bardd Selau ap Kynan

Muan toledic bardd Cadwallon

ap Cadban.

hon
Tri eddestyr ynys Britain.

See gohoyn Edystr

Gwinau gwoddw-hir, march Cal

Gregar, march Edwin *(Hir*

C.ij.

Elk

Hen ddrioedd

Ellwyr, march Aller ap

Maclwyrn,

Tri vn pen cerbynnys Britain.

Dwy,

Canytelyn,

Cyfebyddyt,

Tri phech a gynail hir ddrigioni ar ddyn.

Dwyrantian,

Glothinob,

A' Aladlata

Tri phech a gynail hir ddiriedi ar ddyn.

Llynnu

Dutennia

Ac ymladd.

Tair bēdith ny ad ddim newyn nanoeth.

Bendith ei Beriglor

Bendith ei Arglwydd perlenol

Bendith Cerddor o lin gerdd.

Tair bendith gwel no hyny.

Bendith ei dad

Bendith ei bam a

Bendith addidic da.

Tri fynyant gwyr

Acredic

Na ymddiriedolaeth am dyfynion
Nag is bythgylt o'r dywraig
Na ddigro mawr yffrinach i gartn
Cuthain